

ผลกระทบกระบวนการประเมินความเสี่ยงที่มีต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของสำนักงานบัญชีในจังหวัดอุดรธานี

The Effects of Risk Assessment Process on Operational Efficiency of Accounting Firms in Udon Thani Province

นิติกรณ์ จันทรสुरิยะศักดิ์^{1*}

Nitigorn Junauriyasak^{1*}

¹ คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยพณิชยบัณฑิต จังหวัดหนองบัวลำภู 39000

¹ Faculty of Business Administration, Pitchayabundit College, Nong Bua Lam Phu 39000

* Corresponding author: junsuriyasak@gmail.com

Received: June 26, 2025; Revised: August 13, 2025; Accepted: August 26, 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการประเมินความเสี่ยงกับประสิทธิภาพการดำเนินงานของสำนักงานบัญชีในจังหวัดอุดรธานี และ 2) เพื่อศึกษาผลกระทบกระบวนการประเมินความเสี่ยงที่มีต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของสำนักงานบัญชีในจังหวัดอุดรธานี โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากสำนักงานบัญชีในจังหวัดอุดรธานี จำนวน 64 แห่ง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ และการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ

ผลการวิจัย พบว่า 1) กระบวนการประเมินความเสี่ยง ด้านการระบุความเสี่ยง ด้านการวิเคราะห์ความเสี่ยง และด้านการประเมินค่าความเสี่ยง มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับประสิทธิภาพการดำเนินงานโดยรวมและรายด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 2) กระบวนการประเมินความเสี่ยง ด้านการระบุความเสี่ยง ด้านการวิเคราะห์ความเสี่ยง และด้านการประเมินค่าความเสี่ยง มีผลกระทบเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานโดยรวมและรายด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จากผลการศึกษานี้สะท้อนให้เห็นว่า กระบวนการประเมินความเสี่ยงถือเป็นกลไกสำคัญที่มีบทบาทอย่างยิ่งต่อการยกระดับคุณภาพและประสิทธิภาพของการดำเนินงาน ดังนั้น สำนักงานบัญชีควรให้ความสำคัญต่อกระบวนการประเมินความเสี่ยงอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงในการดำเนินงาน เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน และนำพาองค์กรไปสู่ความอยู่อย่างยั่งยืนในระยะยาว

คำสำคัญ: กระบวนการประเมินความเสี่ยง ประสิทธิภาพการดำเนินงาน สำนักงานบัญชี

Abstract

This research aimed to: (1) study the relationship between the risk assessment process and the operational efficiency of accounting firms in Udon Thani Province, and (2) examine the effects of the risk assessment process on the operational efficiency of accounting firms in Udon Thani Province. A questionnaire was used to collect data from 64 accounting firms. Statistical methods employed for data analysis included multiple correlation analysis and multiple regression analysis.

The results of this research found that 1) risk assessment process, in risk identification, risk analysis and risk evaluation, There was a statistically significant positive correlation with both overall and individual aspects of operational efficiency at the 0.05 level. 2) Overall risk assessment process, in risk identification, risk analysis and risk evaluation, has a statistically significant positive impact on both overall and individual aspects of operational efficiency at the 0.05 level. The findings of this study indicate that the risk assessment process is a vital mechanism that plays a significant role in enhancing the quality and efficiency of operational performance. Therefore, accounting firms should prioritize the implementation of a systematic and continuous risk assessment process in order to strengthen operational stability, improve competitive advantage, and lead the organization toward long-term sustainability.

Keywords: Risk assessment process, Operational efficiency, Accounting firms

บทนำ

สภาวิชาชีพบัญชีได้ประกาศให้มาตรฐานการบริหารคุณภาพฉบับใหม่ หรือ TSQM1 และ TSQM2 แทนมาตรฐานการควบคุมคุณภาพฉบับเดิมหรือ TSQC1 ซึ่งจะมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 15 ธันวาคม 2566 นั้น ทำให้สำนักงานบัญชี โดยเฉพาะสำนักงานที่ไม่ใช่เครือข่าย ซึ่งเป็นสำนักงานสอบบัญชีไทยขนาดกลางและขนาดเล็กต้องมีการเตรียมความพร้อมสำหรับการปฏิบัติตามมาตรฐานดังกล่าว ซึ่งเรื่องที่สำคัญที่กำหนดในมาตรฐานฉบับนี้ คือ กระบวนการประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment Process) โดยสำนักงานบัญชีจะต้องมีการวางแผนและจัดเตรียมเอกสารอย่างเหมาะสมว่า สำนักงานมีการบริหารความเสี่ยงและตอบสนองความเสี่ยงอย่างไร เพื่อเป็นการยกระดับคุณภาพของสำนักงานบัญชีซึ่งจะส่งผลไปถึงคุณภาพในการปฏิบัติงานสอบบัญชีให้ดียิ่งขึ้นอีกด้วย ซึ่งกระบวนการประเมินความเสี่ยงของสำนักงานสอบบัญชีขนาดกลางและขนาดเล็กโดยการประยุกต์ใช้มาตรฐานการบริหารคุณภาพฉบับที่ 1 กำหนดให้สำนักงานต้องจัดทำกระบวนการประเมินความเสี่ยงของสำนักงาน โดยเป็นการกำหนดวัตถุประสงค์ ระบุและประเมินความเสี่ยงด้านคุณภาพ และการออกแบบและตอบสนองต่อความเสี่ยงที่ได้ระบุไว้เพื่อนำมาใช้ในการจัดการกับความเสี่ยงด้านคุณภาพ (สภาวิชาชีพบัญชี, 2568) อย่างไรก็ตาม สำนักงานสอบบัญชีขนาดกลางและขนาดเล็กหลายแห่งยังขาดความเข้าใจที่ชัดเจนเกี่ยวกับการออกแบบกระบวนการประเมินความเสี่ยง การระบุและประเมินความเสี่ยง และการขาดแนวทางที่ชัดเจนในการจัดทำเอกสารที่ยังไม่เหมาะสมกับขนาดและลักษณะของสำนักงานซึ่งอาจส่งผลต่อความสามารถในการบริหารคุณภาพและการรักษามาตรฐานการสอบบัญชีให้เป็นไปตามข้อกำหนดใหม่อย่างมีประสิทธิภาพ

กระบวนการประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment Process) การประเมินความเสี่ยงเป็นการประเมินเพื่อให้ทราบว่าองค์กรมีความเสี่ยงอย่างไรและความเสี่ยงนั้น ๆ อยู่ในกิจกรรมหรือขั้นตอนใดของงานมีผลกระทบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรมากน้อยเพียงใด เพื่อนำมาพิจารณากำหนดแนวทางที่จำเป็นต้องใช้เพื่อให้เกิดความมั่นใจอย่างสมเหตุสมผลว่าความผิดพลาดหรือความเสียหายจะไม่เกิดขึ้น หรือหากเกิดขึ้นก็จะอยู่ในระดับที่ไม่เป็นอันตราย หรือไม่เป็นอุปสรรคต่อความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ขององค์กร (จันทนา สาขากร, นิพันธ์ เห็นโชคชัยชนะ และศิลาพร ศรีจันทพร, 2557) ดังนั้นกระบวนการที่ใช้สำหรับการประเมินความเสี่ยงที่สนใจหรือที่มีผลกระทบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร จนได้ระดับของความเสี่ยงในที่สุด การประเมินความเสี่ยงนั้นประกอบไปด้วย 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการระบุความเสี่ยง (Risk Identification) ด้านการวิเคราะห์ความเสี่ยง และด้านการประเมินค่าของความเสี่ยง (วรวิช นาคแป้น, 2564: ออนไลน์) ดังนั้น องค์กรจำเป็นต้องดำเนินการวางแผนและเตรียมความพร้อมในการรับมือกับความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นอย่างเป็นระบบ เพื่อให้ผลการดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยกระบวนการประเมินความเสี่ยงที่มีประสิทธิภาพจะช่วยสนับสนุนการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร อันเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการพัฒนาและยกระดับประสิทธิภาพการดำเนินงานขององค์กรอย่างต่อเนื่องและยั่งยืนประสิทธิภาพการดำเนินงาน (Operational Efficiency) เป็นผลลัพธ์ที่สามารถสร้างออกมาโดยมีการกำหนดขั้นตอน และการปฏิบัติงานมีการวัดและการประเมินผลเปรียบเทียบกับเป้าหมายหรือจุดมุ่งหมายเพื่อให้เกิดผลตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ (สมใจ ลักษณะ, 2547) ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ (Achieving Goals and Objectives) ด้านการจัดหาและใช้ปัจจัยทรัพยากร (Procuring and Resource Factors) ด้านกระบวนการปฏิบัติงาน (Operational Processes) และด้านความพึงพอใจของผู้ที่เกี่ยวข้อง (Stakeholder Satisfaction) หากสำนักงานบัญชีมีการดำเนินงานครอบคลุมองค์ประกอบทั้ง 4 ด้านดังกล่าว จะส่งผลให้การดำเนินงานของสำนักงานมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

สำนักงานบัญชี คือ สำนักงานที่ให้บริการด้านการทำบัญชี ซึ่งสำนักงานบัญชีอาจจัดตั้งในรูปแบบบุคคลธรรมดา คณะบุคคล หรือนิติบุคคลที่จดทะเบียนและมีสถานที่ตั้งอยู่ในประเทศไทย ในรูปแบบสำนักงานที่มีโครงสร้างบริหารจัดการองค์กรที่ชัดเจน โดยหัวหน้าสำนักงาน หรือผู้เป็นหุ้นส่วนหรือเป็นกรรมการแล้วแต่กรณี ซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบงานด้านการให้บริการรับทำบัญชีในสำนักงานอย่างน้อย 1 คน ต้องมีคุณสมบัติไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการบัญชี ปฏิบัติงานเต็มเวลาและแจ้งการเป็นผู้ทำบัญชีต่อกรมพัฒนาธุรกิจการค้าไว้แล้ว และมีผู้ช่วยทำบัญชีที่มีคุณสมบัติไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการบัญชีอย่างน้อย 1 คน ปฏิบัติงานเต็มเวลาสังกัดอยู่ และแจ้งต่อกรมพัฒนาธุรกิจการค้าไว้แล้ว (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, 2564: ออนไลน์)

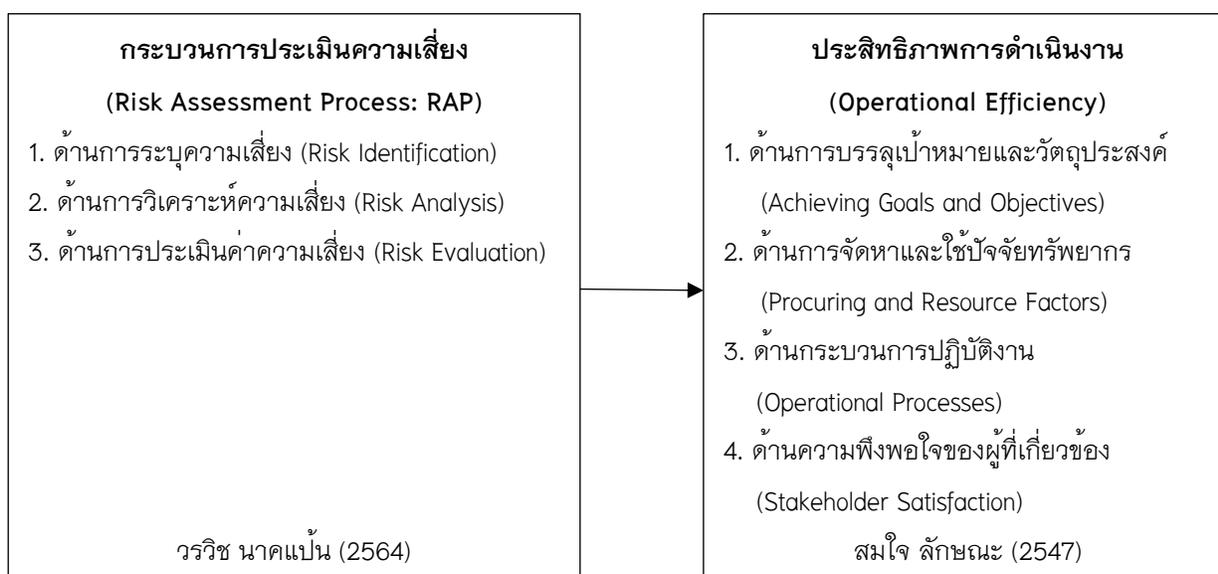
จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาผลกระทบกระบวนการประเมินความเสี่ยงที่มีต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของสำนักงานบัญชีในจังหวัดอุดรธานี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทดสอบว่ากระบวนการประเมินความเสี่ยงที่มีต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานหรือไม่ อย่างไร ซึ่งทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากหัวหน้างานสำนักงานบัญชีผู้ทำบัญชี และผู้ช่วยทำบัญชี ในจังหวัดอุดรธานี ผลลัพธ์ที่ได้จากการวิจัยสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางการประเมินความเสี่ยง และการบริหารความเสี่ยง เป็นข้อเสนอแนะในการพัฒนาประสิทธิภาพการดำเนินงานของสำนักงานบัญชี ปรับปรุงพัฒนาความสามารถของสำนักบัญชีให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการประเมินความเสี่ยงกับประสิทธิภาพการดำเนินงานของสำนักงานบัญชีในจังหวัดอุดรธานี
2. เพื่อศึกษาผลกระทบกระบวนการประเมินความเสี่ยงที่มีต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของสำนักงานบัญชีในจังหวัดอุดรธานี

กรอบแนวคิด

จากแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่ผู้วิจัยได้ทำการทบทวนมานั้น ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษา ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีการศึกษา

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรกลุ่มตัวอย่าง (Population) ที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ สำนักงานบัญชีในจังหวัดอุดรธานี จำนวน 85 แห่ง โดยผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลประชากรทั้งหมด ได้รับการตอบกลับจำนวน 64 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 75.29 (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, 2568)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) สร้างตามวัตถุประสงค์ และกรอบแนวคิดที่กำหนดขึ้น โดยแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ทำบัญชีในสำนักงานบัญชีในจังหวัดอุดรธานี ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน และตำแหน่งงานในปัจจุบัน จำนวน 6 ข้อ

ตอนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของสำนักงานบัญชีในจังหวัดอุดรธานี ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ประกอบด้วย รูปแบบธุรกิจของสำนักงานบัญชี ระยะเวลาในการดำเนินงานธุรกิจของสำนักงานบัญชี จำนวนพนักงานของสำนักงานบัญชี ทุนจดทะเบียนของสำนักงานบัญชี และบริการของสำนักงานบัญชี จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการประเมินความเสี่ยงของสำนักงานบัญชีในจังหวัดอุดรธานี ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยครอบคลุมเนื้อหากระบวนการประเมินความเสี่ยง จำนวน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการระบุความเสี่ยง (Risk Identification) ด้านการวิเคราะห์ความเสี่ยง (Risk Analysis) และด้านการประเมินค่าความเสี่ยง (Risk Evaluation) จำนวน 19 ข้อ

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการดำเนินงานของสำนักงานบัญชีในจังหวัดอุดรธานี ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยครอบคลุมเนื้อหาประสิทธิภาพการดำเนินงาน จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ (Achieving Goals and Objectives) ด้านการจัดหาและใช้ปัจจัยทรัพยากร (Procuring and Resource Factors) ด้านกระบวนการปฏิบัติงาน (Operational Processes) และด้านความพึงพอใจของผู้ที่เกี่ยวข้อง (Stakeholder Satisfaction) จำนวน 21 ข้อ

ขั้นตอนการสร้างแบบสอบถาม

การสร้างเครื่องมือเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นโดยมีขั้นตอนในการดำเนินงานดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยได้ศึกษาทบทวนแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการประเมินความเสี่ยงและประสิทธิภาพการดำเนินงาน เพื่อนำมาสังเคราะห์และใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามให้มีเนื้อหาครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

2. จากการศึกษาทบทวนดังกล่าว ผู้วิจัยได้นำมากำหนดกรอบแนวคิดในการพัฒนาแบบสอบถาม โดยจำแนกเป็น 2 ส่วนหลัก ได้แก่ ตัวแปรอิสระ: กระบวนการประเมินความเสี่ยง ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่

- (1) ด้านการระบุความเสี่ยง
- (2) ด้านการวิเคราะห์ความเสี่ยง
- (3) ด้านการประเมินค่าความเสี่ยง

ตัวแปรตาม: ประสิทธิภาพการดำเนินงาน ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่

- (1) ด้านการบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์
- (2) ด้านการจัดหาและการใช้ปัจจัยทรัพยากร
- (3) ด้านกระบวนการปฏิบัติงาน
- (4) ด้านความพึงพอใจของผู้ที่เกี่ยวข้อง

3. แบบสอบถามเกี่ยวกับผลกระทบของกระบวนการประเมินความเสี่ยงที่มีต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของสำนักงานบัญชีในจังหวัดอุดรธานี ได้รับการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อประเมินความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยใช้วิธีดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของข้อคำถาม (Index of Item-objective Congruence: IOC) ผลการตรวจสอบพบว่าค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ในช่วงระหว่าง 0.67 – 1.00 ซึ่งอยู่ในระดับที่เหมาะสมและสามารถนำแบบสอบถามไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้ (นิรัช สุดสังข์, 2559)

การทดสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่น

1. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try-out) กับประชากรกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะใกล้เคียงกับประชากรกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัย จำนวน 30 ชุด

2. การหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Discriminant Power) โดยใช้เทคนิค Item – total Correlation พบว่าข้อคำถามด้านกระบวนการประเมินความเสี่ยง มีค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.405 – 0.690 และด้านประสิทธิภาพการดำเนินงาน มีค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.465 – 0.823 สอดคล้องกับ Nunnally (1978) ได้นำเสนอว่า การทดสอบค่าอำนาจจำแนกเกินกว่า 0.40 เป็นค่าที่ยอมรับได้

3. การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha) พบว่าแบบสอบถามด้านกระบวนการประเมินความเสี่ยง มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา อยู่ระหว่าง 0.871 – 0.882 และด้านประสิทธิภาพการดำเนินงาน มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา อยู่ระหว่าง 0.937 – 0.943 สอดคล้องกับ Nunnally และ Bernstein (1994) ได้นำเสนอว่า การทดสอบ ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือเกินกว่า 0.70 เป็นค่าที่ยอมรับได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง และแบบออนไลน์ (online questionnaire) สร้างแบบสอบถามด้วย Google Form ไปยังประชากรที่ใช้ในการวิจัย สำนักงานบัญชีในจังหวัดอุดรธานี จำนวน 85 แห่ง โดยมีระยะเวลาในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในช่วงเดือนธันวาคม พ.ศ. 2567 ถึงกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2568 ซึ่งได้รับการตอบกลับข้อมูลทั้งหมดโดยมีผู้ตอบแบบสอบถามกลับคืนมาเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 64 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 75.29 ของประชากรกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งสอดคล้องกับ Aaker, Kumar & Day (2010) และนำข้อมูลที่ได้ไปทำการวิเคราะห์ผลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้สถิติในการวิจัย ได้แก่ การวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ (Multiple Correlation Analysis) เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระ และการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เพื่อทดสอบผลกระทบของกระบวนการประเมินความเสี่ยงที่มีต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของสำนักงานบัญชีในจังหวัดอุดรธานี ซึ่งสามารถเขียนเป็นสมการได้ดังนี้

$$\text{สมการ } OE = \beta_0 + \beta_1 RI + \beta_2 RA + \beta_3 RE + e$$

เมื่อ	OE	แทน	ประสิทธิภาพการดำเนินงานโดยรวม
	RI	แทน	กระบวนการประเมินความเสี่ยง ด้านการระบุความเสี่ยง
	RA	แทน	กระบวนการประเมินความเสี่ยง ด้านการวิเคราะห์ความเสี่ยง
	RE	แทน	กระบวนการประเมินความเสี่ยง ด้านการประเมินค่าความเสี่ยง

ผลการศึกษา

จากการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล สามารถแสดงผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัยได้ ตามลำดับ ดังนี้

ตารางที่ 1 การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของกระบวนการประเมินความเสี่ยงที่มีต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานโดยรวม ของสำนักงานบัญชีในจังหวัดอุดรธานี

ตัวแปร	OE	RI	RA	RE	VIF
\bar{x}	4.31	4.17	4.37	4.29	
S.D.	0.37	0.27	0.27	0.32	
OE	-	0.491**	0.322**	0.558**	
RI		-	0.064	0.298*	1.098
RA			-	0.209	1.046
RE				--	1.143

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 / **มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 1 พบว่า ตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง 0.064 – 0.558 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และที่ระดับ 0.05 และตัวแปรอิสระแต่ละด้านมีความสัมพันธ์กัน ซึ่งอาจทำให้เกิดปัญหา Multicollinearity ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบค่า VIF พบว่า ค่า VIF 1.046 – 1.143 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 10 แสดงว่าความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระไม่ถึงขั้นก่อให้เกิดปัญหา Multicollinearity ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Black (2006)

ตารางที่ 2 การทดสอบความสัมพันธ์ของสัมประสิทธิ์ถดถอยกับประสิทธิภาพการดำเนินงานโดยรวมของสำนักงานบัญชีในจังหวัดอุดรธานี

กระบวนการประเมินความเสี่ยง	ประสิทธิภาพการดำเนินงานโดยรวม		t	p-value
	สัมประสิทธิ์การถดถอย	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน		
	ค่าคงที่ (a)	-1.000		
ด้านการระบุความเสี่ยง (RI)	0.481	0.133	3.610	0.001*
ด้านการวิเคราะห์ความเสี่ยง (RA)	0.288	0.129	2.226	0.030*
ด้านการประเมินค่าความเสี่ยง (RE)	0.477	0.118	4.051	0.000*

F = 17.754 p = 0.000 AdjR² = 0.463 R² = 0.515 R = 0.717

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 2 พบว่า กระบวนการประเมินความเสี่ยงมีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับประสิทธิภาพการดำเนินงานโดยรวม (OE) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ 0.717 ได้แก่ ด้านการระบุความเสี่ยง (RI) มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยเท่ากับ 0.481 ด้านการวิเคราะห์ความเสี่ยง (RA) ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยเท่ากับ 0.288 และด้านการประเมินค่าความเสี่ยง (RE) มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยเท่ากับ 0.477 โดยร่วมกันพยากรณ์มีความแปรปรวนของประสิทธิภาพการดำเนินงานโดยรวมได้ร้อยละ 51.5 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กระบวนการประเมินความเสี่ยงในรูปแบบสมการพยากรณ์ โดยไม่มีค่า Constant เนื่องจากไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสามารถสร้างสมการ ได้ดังนี้

$$OE = 0.481RI + 0.288RA + 0.477RE$$

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของกระบวนการประเมินความเสี่ยงที่มีต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านการบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ ของสำนักงานบัญชีในจังหวัดอุดรธานี

ตัวแปร	AO	RI	RA	RE	VIF
\bar{x}	4.44	4.17	4.37	4.29	
S.D.	0.36	0.27	0.27	0.32	
AO	-	0.469**	0.524**	0.242	
RI		-	0.064	0.298*	1.098
RA			-	0.209	1.046
RE				--	1.143

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 / **มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 3 พบว่า ตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง 0.064 – 0.524 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และที่ระดับ 0.05 และตัวแปรอิสระแต่ละด้านมีความสัมพันธ์กัน ซึ่งอาจทำให้เกิดปัญหา Multicollinearity ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบค่า VIF พบว่า ค่า VIF 1.046 – 1.143 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 10 แสดงว่าความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระไม่ถึงขั้นก่อให้เกิดปัญหา Multicollinearity ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Black (2006)

ตารางที่ 4 การทดสอบความสัมพันธ์ของสัมประสิทธิ์ถดถอยกับประสิทธิภาพการดำเนินงาน ด้านการบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ ของสำนักงานบัญชีในจังหวัดอุดรธานี

กระบวนการประเมินความเสี่ยง	ด้านการบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์		t	p-value
	สัมประสิทธิ์การถดถอย	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน		
ค่าคงที่ (a)	-0.837	0.764	-1.097	0.277
ด้านการระบุความเสี่ยง (RI)	0.573	0.131	4.388	0.000*
ด้านการวิเคราะห์ความเสี่ยง (RA)	0.650	0.127	5.119	0.000*
ด้านการประเมินค่าความเสี่ยง (RE)	0.010	0.116	0.087	0.931

F = 17.365 p = 0.000 AdjR² = 0.438 R² = 0.465 R = 0.682

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4 พบว่า กระบวนการประเมินความเสี่ยงมีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับประสิทธิภาพการดำเนินงาน ด้านการบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ (AO) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ 0.682 ได้แก่ ด้านการระบุความเสี่ยง (RI) มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยเท่ากับ 0.573 และด้านการวิเคราะห์ความเสี่ยง (RA) ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยเท่ากับ 0.650 โดยรวมกันพยากรณ์มีความแปรปรวนของประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านการบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ (AO) ได้ร้อยละ 46.5 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กระบวนการประเมินความเสี่ยงในรูปแบบสมการพยากรณ์ โดยไม่มีค่า Constant เนื่องจากไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสามารถสร้างสมการ ได้ดังนี้

$$AO = 0.481RI + 0.650RA$$

ตารางที่ 5 การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของกระบวนการประเมินความเสี่ยงที่มีต่อประสิทธิภาพการดำเนินงาน ด้านการจัดหาและใช้ปัจจัยทรัพยากร ของสำนักงานบัญชีในจังหวัดอุดรธานี

ตัวแปร	PR	RI	RA	RE	VIF
\bar{x}	4.32	4.17	4.37	4.29	
S.D.	0.51	0.27	0.27	0.32	
PR	-	0.469**	0.112	0.624**	
RI		-	0.064	0.298*	1.098
RA			-	0.209	1.046
RE				--	1.143

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 / **มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 5 พบว่า ตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง 0.064 – 0.624 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และที่ระดับ 0.05 และตัวแปรอิสระแต่ละด้านมีความสัมพันธ์กัน ซึ่งอาจทำให้เกิดปัญหา Multicollinearity ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบค่า VIF พบว่า ค่า VIF 1.046 – 1.143 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 10 แสดงว่าความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระไม่ถึงขั้นก่อให้เกิดปัญหา Multicollinearity ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Black (2006)

ตารางที่ 6 การทดสอบความสัมพันธ์ของสัมประสิทธิ์ถดถอยกับประสิทธิภาพการดำเนินงาน ด้านการจัดหาและใช้ปัจจัยทรัพยากร ของสำนักงานบัญชีในจังหวัดอุดรธานี

กระบวนการประเมินความเสี่ยง	ด้านการจัดหาและใช้ปัจจัยทรัพยากร		t	p-value
	สัมประสิทธิ์การถดถอย	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน		
ค่าคงที่ (a)	-1.699	1.075	-1.580	0.119
ด้านการระบุความเสี่ยง (RI)	0.584	0.184	3.171	0.002*
ด้านการวิเคราะห์ความเสี่ยง (RA)	-0.037	0.179	-0.207	0.837
ด้านการประเมินค่าความเสี่ยง (RE)	0.872	0.163	5.363	0.000*

F = 18.246 p = 0.000 AdjR² = 0.451 R² = 0.466 R = 0.691

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 6 พบว่า กระบวนการประเมินความเสี่ยงมีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับประสิทธิภาพการดำเนินงาน ด้านการจัดหาและใช้ปัจจัยทรัพยากร (PR) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ 0.691 ได้แก่ ด้านการระบุความเสี่ยง (RI) มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยเท่ากับ 0.584 และด้านการประเมินค่าความเสี่ยง (RE) ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยเท่ากับ 0.872 โดยรวมกันพยากรณ์มีความแปรปรวนของประสิทธิภาพการดำเนินงาน ด้านการจัดหาและใช้ปัจจัยทรัพยากร (PR) ได้ร้อยละ 46.6 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กระบวนการประเมินความเสี่ยงในรูปแบบสมการพยากรณ์ โดยไม่มีค่า Constant เนื่องจากไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสามารถสร้างสมการ ได้ดังนี้

$$PR = 0.584RI + 0.872RE$$

ตารางที่ 7 การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของกระบวนการประเมินความเสี่ยงที่มีต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านกระบวนการปฏิบัติงาน ของสำนักงานบัญชีในจังหวัดอุดรธานี

ตัวแปร	OP	RI	RA	RE	VIF
\bar{x}	4.20	4.17	4.37	4.29	
S.D.	0.45	0.27	0.27	0.32	
OP	-	0.389**	0.281*	0.414**	
RI		-	0.064	0.298*	1.098
RA			-	0.209	1.046
RE				--	1.143

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 / **มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 7 พบว่า ตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง 0.064 – 0.414 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และที่ระดับ 0.05 และตัวแปรอิสระแต่ละด้านมีความสัมพันธ์กัน ซึ่งอาจทำให้เกิดปัญหา Multicollinearity ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบค่า VIF พบว่า ค่า VIF 1.046 – 1.143 ซึ่งมีความน้อยกว่า 10 แสดงว่าความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระไม่ถึงขั้นก่อให้เกิดปัญหา Multicollinearity ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Black (2006)

ตารางที่ 8 การทดสอบความสัมพันธ์ของสัมประสิทธิ์ถดถอยกับประสิทธิภาพการดำเนินงาน ด้านกระบวนการปฏิบัติงาน ของสำนักงานบัญชีในจังหวัดอุดรธานี

กระบวนการประเมินความเสี่ยง	ด้านกระบวนการปฏิบัติงาน		t	p-value
	สัมประสิทธิ์การถดถอย	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน		
ค่าคงที่ (a)	-1.024	1.105	-0.926	0.358
ด้านการระบุความเสี่ยง (RI)	0.482	0.189	2.548	0.013*
ด้านการวิเคราะห์ความเสี่ยง (RA)	0.334	0.184	1.817	0.074
ด้านการประเมินค่าความเสี่ยง (RE)	0.409	0.167	2.448	0.017*

F = 8.093 p = 0.000 AdjR² = 0.252 R² = 0.288 R = 0.537

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 8 พบว่า กระบวนการประเมินความเสี่ยงมีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับประสิทธิภาพการดำเนินงาน ด้านกระบวนการปฏิบัติงาน (OP) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ 0.537 ได้แก่ ด้านการระบุความเสี่ยง (RI) มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยเท่ากับ 0.482 และด้านการประเมินค่าความเสี่ยง (RE) ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยเท่ากับ 0.409 โดยร่วมกันพยากรณ์มีความแปรปรวนของประสิทธิภาพการดำเนินงานกระบวนการปฏิบัติงาน (OP) ได้ร้อยละ 28.8 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กระบวนการประเมินความเสี่ยงในรูปแบบสมการพยากรณ์ โดยไม่มีค่า Constant เนื่องจากไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสามารถสร้างสมการ ได้ดังนี้

$$OP = 0.482RI + 0.409RE$$

ตารางที่ 9 การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของกระบวนการประเมินความเสี่ยงที่มีต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านความพึงพอใจของผู้ที่เกี่ยวข้อง ของสำนักงานบัญชีในจังหวัดอุดรธานี

ตัวแปร	SS	RI	RA	RE	VIF
\bar{x}	4.28	4.17	4.37	4.29	
S.D.	0.41	0.27	0.27	0.32	
SS	-	0.342**	0.251*	0.564**	
RI		-	0.064	0.298*	1.098
RA			-	0.209	1.046
RE				--	1.143

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 / **มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 9 พบว่า ตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง 0.064 – 0.564 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และที่ระดับ 0.05 และตัวแปรอิสระแต่ละด้านมีความสัมพันธ์กัน ซึ่งอาจทำให้เกิดปัญหา Multicollinearity ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบค่า VIF พบว่า ค่า VIF 1.046 – 1.143 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 10 แสดงว่าความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระไม่ถึงขั้นก่อให้เกิดปัญหา Multicollinearity ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Black (2006)

ตารางที่ 10 การทดสอบความสัมพันธ์ของสัมประสิทธิ์ถดถอยกับประสิทธิภาพการดำเนินงาน ด้านความพึงพอใจของผู้ที่เกี่ยวข้อง ของสำนักงานบัญชีในจังหวัดอุดรธานี

กระบวนการประเมินความเสี่ยง	ด้านความพึงพอใจของผู้ที่เกี่ยวข้อง		t	p-value
	สัมประสิทธิ์การถดถอย	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน		
ค่าคงที่ (a)	-0.441	0.935	-0.471	0.639
ด้านการระบุความเสี่ยง (RI)	0.284	0.160	1.776	0.081
ด้านการวิเคราะห์ความเสี่ยง (RA)	0.205	0.155	1.322	0.191
ด้านการประเมินค่าความเสี่ยง (RE)	0.616	0.141	4.357	0.000*

F = 11.706 p = 0.000 AdjR² = 0.338 R² = 0.369 R = 0.608

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 10 พบว่า กระบวนการประเมินความเสี่ยงมีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับประสิทธิภาพการดำเนินงาน ด้านความพึงพอใจของผู้ที่เกี่ยวข้อง (SS) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ 0.609 ได้แก่ ด้านการประเมินค่าความเสี่ยง (RE) ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยเท่ากับ 0.616 โดยรวมกันพยากรณ์มีความแปรปรวนของประสิทธิภาพการดำเนินงาน ด้านความพึงพอใจของผู้ที่เกี่ยวข้อง (SS) ได้ร้อยละ 33.8 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กระบวนการประเมินความเสี่ยงในรูปแบบสมการพยากรณ์ โดยไม่มีค่า Constant เนื่องจากไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสามารถสร้างสมการ ได้ดังนี้

$$SS = 0.616RE$$

อภิปรายและสรุปผล

การวิจัยเรื่องผลกระทบกระบวนการประเมินความเสี่ยงที่มีต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของสำนักงานบัญชีในจังหวัดอุดรธานี สามารถสรุปผลได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการประเมินความเสี่ยงกับประสิทธิภาพการดำเนินงานของสำนักงานในจังหวัดอุดรธานี พบว่า ตัวแปรอิสระกระบวนการประเมินความเสี่ยงมีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามประสิทธิภาพการดำเนินงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และที่ระดับ 0.05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง 0.064 – 0.558

2. ผลการศึกษาผลกระทบกระบวนการประเมินความเสี่ยงที่มีต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของสำนักงานบัญชีในจังหวัดอุดรธานี พบว่า กระบวนการประเมินความเสี่ยงมีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับประสิทธิภาพการดำเนินงานโดยรวม (OE) ได้แก่ ด้านการระบุความเสี่ยง (RI) มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยเท่ากับ 0.481 ด้านการวิเคราะห์ความเสี่ยง (RA) ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยเท่ากับ 0.288 และด้านการประเมินค่าความเสี่ยง (RE) มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยเท่ากับ 0.477

อภิปรายผล

จากการศึกษาผลกระทบกระบวนการประเมินความเสี่ยงที่มีต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของสำนักงานบัญชีในจังหวัดอุดรธานี สามารถอภิปรายตามวัตถุประสงค์การวิจัยดังนี้

1. กระบวนการประเมินความเสี่ยง ด้านการระบุความเสี่ยง มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับประสิทธิภาพการดำเนินงานโดยรวมและเป็นรายด้าน ได้แก่ ด้านการบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ ด้านการจัดหาและใช้ปัจจัยทรัพยากร และด้านกระบวนการปฏิบัติงาน เนื่องจาก สำนักงานบัญชีได้มุ่งเน้นการระบุหรือสาเหตุแหล่งที่มาและปัจจัยของความเสี่ยงมีความเหมาะสมกับบริบทและสภาพแวดล้อม โดยใช้ทรัพยากรบุคลากรหลาย ๆ ฝ่าย เช่น ผู้ปฏิบัติงาน คณะทำงานความเสี่ยง และทีมผู้บริหารทุกระดับระดมสมอง เพื่อพิจารณาข้อมูลที่ได้รับรวบรวมมา เช่น ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความเสี่ยงจากภายนอกและภายในองค์กร ลักษณะและวิธีการของการระบุความเสี่ยงจะมีความแตกต่างกันขึ้นอยู่กับลักษณะของความเสี่ยง ได้แก่ ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ ความเสี่ยงด้านปฏิบัติการ ความเสี่ยงด้านการเงิน และ ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบในการระบุความเสี่ยงและโอกาส ที่จะกระทบต่อองค์กรอย่างเพียงพอและเหมาะสม เพื่อให้สามารถจัดการความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ และสามารถประยุกต์ใช้แนวคิดในการทำงานใหม่เพื่อพัฒนาการทำงานให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับวิจัยของ สมยศ อวเกียรติ และสิทธิพร ประวัติรุ่งเรือง (2560: 49) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารความเสี่ยงที่มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดปทุมธานี ผลการวิจัยพบว่าการบริหารความเสี่ยงในด้านการระบุความเสี่ยง มีความสัมพันธ์และมีผลกระทบเชิงบวกกับผลการดำเนินงานโดยรวมของธุรกิจ SMEs

2. กระบวนการประเมินความเสี่ยง ด้านการวิเคราะห์ความเสี่ยง มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับประสิทธิภาพการดำเนินงานโดยรวมและเป็นรายด้าน ได้แก่ ด้านการบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ เนื่องจากการวิเคราะห์ความเสี่ยงคือการประมวลข้อมูลของความเสี่ยงเพื่อการตัดสินใจที่จะดำเนินการจัดการกับความเสี่ยงนั้น โดยการพิจารณาถึงปัจจัยดังต่อไปนี้ โอกาสในการเกิด ของเหตุการณ์หรือผลลัพธ์ที่จะกระทบกับการบรรลุเป้าหมาย ธรรมชาติและความรุนแรงของผลกระทบ ความซับซ้อนและความเกี่ยวข้องกันของความเสี่ยง ระยะเวลา ประสิทธิภาพของมาตรการควบคุมที่มีอยู่ ซึ่งการวิเคราะห์ความเสี่ยงอาจได้รับความคิดเห็นในมุมมองที่หลากหลายและแตกต่างกัน ปัจจัยที่นำมาพิจารณาเพื่อหา ระดับความเสี่ยงนั้นต้องมีความเฉพาะเจาะจง ระดับความรุนแรงของผลกระทบที่เกิดขึ้นควรมีการพิจารณาแยกเป็นด้าน ๆ อาจจะมีด้านนโยบาย ด้านการบริหาร ด้านความสูญเสีย ด้านภาพลักษณ์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อหา ระดับความเสี่ยงที่เฉพาะ ในบางครั้งความเสี่ยงที่มีโอกาสการเกิดไม่แน่นอนมาก ๆ จะทำให้การวิเคราะห์ความเสี่ยงนั้นยากเป็นพิเศษในกรณีนี้อาจจะ ต้องเพิ่มข้อมูลหลักฐานและปรึกษาผู้เชี่ยวชาญเพิ่มเติม ข้อมูลทั้งหมดที่ได้จากการวิเคราะห์ความเสี่ยงนั้นจะถูกส่งต่อไปยัง กระบวนการประเมินค่าความเสี่ยงสำนักงานบัญชีควรให้ความสำคัญในการเรียงลำดับของปัญหาในองค์กรว่าสิ่งใดควรแก้ไข ก่อน หลัง ตามลำดับความสำคัญของปัญหาในการรวบรวมข้อมูลผลกระทบของเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อองค์กร เพื่อหาทางแก้ไข ทำให้เกิดผลกระทบน้อยที่สุด ลดความรุนแรงของผลกระทบ เพื่อจัดการความเสี่ยงนั้น สอดคล้องกับวิจัย ของ สอดคล้องกับงานวิจัยของ แจ็กไน้ แซลลี่ (2559: 339) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารความเสี่ยงที่ส่งผลต่อการบริหารงาน พัสดูของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี ผลการวิจัยพบว่า การประเมิน ความเสี่ยงเป็นการนำผลการวิเคราะห์โอกาส และผลกระทบมาจัดลำดับความเสี่ยงนำผลจากการจัดลำดับความเสี่ยงเสนอ ต่อคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงของสถานศึกษาเพื่อหาแนวทางดำเนินงานมีการศึกษาและรวบรวมข้อมูลต่าง ที่มีผลกระทบต่อเหตุการณ์ความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษานำข้อเสนอแนะจากคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงของ สถานศึกษามาดำเนินการเพื่อหามาตรการบริหารจัดการความเสี่ยงประเมินความคุ้มค่าในการใช้ทรัพยากรพิจารณาแล้วว่า ความเสี่ยงนั้นเป็นความเสี่ยงที่นอกเหนืออำนาจมักจะถ่ายโอนความเสี่ยงให้กับหน่วยงานภายนอกที่ไม่ใช่เรื่องของสถานศึกษา ความเสี่ยงที่เกิดขึ้นในสถานศึกษาหากเป็นเรื่องเล็กน้อยไม่มีผลกระทบมาก มักจะยอมรับความเสี่ยงนั้นความเสี่ยงใดที่บริหาร จัดการได้แล้ว จะต้องเฝ้าระวังและควบคุมความเสี่ยงไม่ให้เกิดขึ้นใช้หลักการบริหารจัดการความเสี่ยง

3. กระบวนการประเมินความเสี่ยง ด้านการประเมินค่าความเสี่ยง มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับประสิทธิภาพการดำเนินงานโดยรวมและเป็นรายด้าน ได้แก่ ด้านการจัดหาและใช้ปัจจัยทรัพยากร ด้านกระบวนการ และด้าน ความพึงพอใจของผู้ที่เกี่ยวข้อง เนื่องจาก การประเมินค่าความเสี่ยงเป็นการตัดสินใจว่าความเสี่ยงที่สนใจนั้นที่จะได้ระดับใด เช่น เสี่ยงสูง กลาง และ ต่ำ เป็นต้น โดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์การประเมินที่เข้ากับบริบทขององค์กรนั้น ๆ เมื่อการประเมินค่า ความเสี่ยงเป็นที่สิ้นสุดแล้ว คณะทำงานเกี่ยวกับความเสี่ยงจะไม่ทำการประเมินหรือวิเคราะห์เพิ่มเติมอีก แต่จะดำเนินการ พิจารณาแนวทาง/วิธีการในการจัดการความเสี่ยงนั้น ตามระดับของความเสี่ยง ในการปรับปรุงและพัฒนาวิธีการปฏิบัติงาน เพื่อให้เกิดผลงานที่ดียิ่งขึ้น รวมถึงการปรับปรุงคุณภาพของการให้บริการอย่างสม่ำเสมอ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมยศ อวเกียรติ และสิทธิพร ประวัตรุ่งเรือง (2560: 49) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารความเสี่ยงที่มีความสัมพันธ์กับ ผลการดำเนินงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดปทุมธานี ผลการวิจัยพบว่า การบริหารความเสี่ยงในด้าน การประเมินความเสี่ยง มีความสัมพันธ์และมีผลกระทบเชิงบวกกับผลการดำเนินงานโดยรวมของธุรกิจ SMEs และสอดคล้อง กับงานวิจัยของ พัฒนา รมเย็น (2562: 47) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ผลกระทบของการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงิน ที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตภาคเหนือตอนบน ผลการวิจัยพบว่า การบริหาร

ความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงิน ด้านการประเมินความเสี่ยง มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกต่อความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตภาคเหนือตอนบน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้

1.1 ด้านการระบุความเสี่ยง จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า ด้านการระบุความเสี่ยง มีผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของสำนักงานบัญชีในจังหวัดอุดรธานี ดังนั้น สำนักงานบัญชีควรให้ความสำคัญการระบุหรือสาเหตุ แหล่งที่มา และปัจจัยของความเสี่ยง ที่เหมาะสมกับบริบทสภาพแวดล้อมขององค์กร และมุ่งเน้นให้มีการกำหนดกลยุทธ์การจัดการความเสี่ยงอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ผลการปฏิบัติงานเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

1.2 ด้านการวิเคราะห์ความเสี่ยง จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า ด้านการวิเคราะห์ความเสี่ยง มีผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของสำนักงานบัญชีในจังหวัดอุดรธานี ดังนั้น สำนักงานบัญชีควรให้ความสำคัญการศึกษา และรวบรวมข้อมูลผลกระทบของเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อองค์กรเพื่อหาทางแก้ไข ทำให้เกิดผลกระทบน้อยที่สุด ในการเรียงลำดับของปัญหาในองค์กรว่าสิ่งใดควรแก้ไขก่อน หลัง ตามลำดับความสำคัญของปัญหา และควรคำนึงถึงการวิเคราะห์ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นได้อย่างสม่ำเสมอ เพื่อสามารถเตรียมแนวทางป้องกันและตอบสนองความเสี่ยงนั้นได้

1.3 ด้านการประเมินค่าความเสี่ยง จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า ด้านการประเมินค่าความเสี่ยง มีผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของสำนักงานบัญชีในจังหวัดอุดรธานี ดังนั้น สำนักงานบัญชีควรให้ความสำคัญในการกำหนดโอกาส และจัดลำดับความเสี่ยง ในการแสดงจำนวนครั้งที่คาดว่าจะเกิดขึ้นต่อปี หรือจำนวนเปอร์เซ็นต์ของการเกิดขึ้นต่อปี รวมถึงการกำหนดลักษณะของผลกระทบ เช่น ผลกระทบต่อชื่อเสียงของสำนักงาน ผลกระทบด้านกฎหมายและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง และแจ้งให้พนักงานทุกคนทราบ เพื่อหาวิธีป้องกันและตอบสนองความเสี่ยงนั้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษากลุ่มตัวอย่างเพิ่มเติมเนื่องจากงานวิจัยครั้งนี้ศึกษาเฉพาะสำนักงานบัญชีในจังหวัดอุดรธานี ซึ่งมีลักษณะบริบทเฉพาะ การศึกษาครั้งต่อไปควรขยายขอบเขตไปยังสำนักงานบัญชีในระดับภาค หรือระดับประเทศ เพื่อขยายผลการศึกษา

2.2 นักวิจัยสามารถนำผลวิจัยนี้ไปศึกษาต่อยอดงานวิจัยในการขยายจากกรอบแนวคิดกระบวนการประเมินความเสี่ยงเดิม เป็นกรอบแนวคิดความเสี่ยงด้านคุณภาพขององค์กร เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยไปประยุกต์ให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการบริหารงานต่อไป

2.3 ควรมีการศึกษาด้านเครื่องมือและวิธีวิจัยเพิ่มเติม เนื่องจากงานวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามเพียงอย่างเดียวในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งอาจมีข้อจำกัดในการเข้าถึงความคิดเห็นเชิงลึกของผู้ให้ข้อมูล การศึกษาวิจัยในครั้งต่อไปควรพิจารณาใช้วิธีวิจัยเชิงผสม (Mixed Methods Research) โดยเพิ่มเติมวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก หรือการสังเกตการณ์ เพื่อให้ได้ข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพที่สามารถสนับสนุนและอธิบายผลการวิจัยได้อย่างครอบคลุมมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กรมพัฒนาธุรกิจการค้า. (2564). **ประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า เรื่อง หลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการรับรองคุณภาพสำนักงานบัญชี พ.ศ. 2564**. สืบค้น 20 กุมภาพันธ์ 2568, จาก <https://www.dbd.go.th/data-storage/attachment/1d74254875acf47a10ed33e4a.pdf>.
- กรมพัฒนาธุรกิจการค้า. (2568). **รายชื่อสำนักงานบริการรับทำบัญชีจังหวัดอุดรธานี**. สืบค้น 20 กุมภาพันธ์ 2568, จาก <https://www.dbd.go.th/storage/manual/6a652e36-8f6a-49cb-a54e-0c733551e82b.pdf>.
- แจ็กไน้ แซ่ลี่. (2559). การบริหารความเสี่ยงที่ส่งผลต่อการบริหารงานพัสดุของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี. **วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย**, 9(1), 329-343.
- จันทนา สาขากร, นิพันธ์ เห็นโชคชัยชนะ และ ศิลปพร ศรีจันทเพชร. (2557). **การควบคุมภายในและการตรวจสอบภายใน**. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด ทีพีเอ็น เพรส.
- นิรัช สุดสังข์. (2559). **ระเบียบวิธีวิจัยทางการออกแบบ** (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- พัฒนา รมเย็น. (2562). ผลกระทบของการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงินที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตภาคเหนือตอนบน. **วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่**, 12(3), 47-63.
- วรวิช นาคแป้น. (2564). **การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment) และ การจัดการความเสี่ยง (Risk Treatment)**. สืบค้น 10 มีนาคม 2568, จาก <https://www.ohswa.or.th/17880442/ซีรีส์ความเสี่ยงเสี่ยง-ไม่-ได้-ep6>.
- สภาวิชาชีพบัญชี. (2568). **ประเมินความเสี่ยงในสำนักงานสอบบัญชีเริ่มอย่างไรดี**. สืบค้นเมื่อวันที่ 24 มกราคม 2568, จาก https://acpro-std.tfac.or.th/test_std/uploads/files/มาตรฐานสอบบัญชี/ประเมินความเสี่ยงในสำนักงานสอบบัญชีเริ่มอย่างไรดี_post.pdf.
- สมใจ ลักษณะ. (2547). **การพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงาน**. กรุงเทพฯ: สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา.
- สมยศ อวเกียรติ และ สิทธิพร ประวิติรุ่งเรือง. (2560). การบริหารความเสี่ยงที่มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดปทุมธานี. **วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น**, 11(4), 48-62.
- Aaker, D. A., Kumar, V. & Day, G.S. (2010). **Marketing Research** (7th ed.). New York: JohnWiley & Sons.
- Black, k. (2006). **Business statistics for contemporary decision marking** (4th ed.). New York: John Wiley & Sons.
- Nunnally, J. C. (1978). **Psychometric Theory**. New York: McGraw-Hill.
- Nunnally, J. C., & Bernstein, I. H. (1994). **Psychometric theory** (3rd ed.). New York: McGraw-Hill.